

20.8.2014

Valtiovarainministeriö

PL 28

00023 Valtioneuvosto

Lausuntopyyntönnä 08.05.2012 (VM065:00/2012)

LAUSUNTO KUNTALAIN HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSESTA

Valtiovarainministeriö pyytää jakelussa mainituilta tahoilta lausuntoa kuntalakiluonnoksesta. Erityisesti pyydetään lausumaan seuraavista kysymyksistä:

- **kunnan toiminnan käsitteestä (6 §)**

Lakiin esitetty kunnan toiminnan käsitteen laajentaminen koskemaan kuntakonsernin toimintaa, yhteistoimintaa jne., on selkeä ja täsmentää kunnan toimintaa.

- **kunnan tehtäviä, järjestämisvastuuta ja palvelujen tuottamista koskevista ehdotuksista (7-9 §)**

Lakiesitykseen on eritelty ja määritelty järjestämis- ja tuottamisvastuu. Järjestämisvastuuseen liittyy myös rahoitusvastuu ja nämä asiat on selkeytettävä uuden kuntalain ja uuden sote-rakennelain kesken.

- **kuntatalousohjelmasta (12 §)**

Lakiluonnokseen esitetty kuntatalousohjelma on hyvä uudistus ja hyvä väline kuntatalouden ja koko julkisen talouden rahoitusaseman tarkasteluun.

Valtion pitää vain ensin ansaita edes jonkinlainen kuntien luottamus toimenpiteilleen (vrt. esim. kesäinen kiinteistöveron alarajakorotuksen hyödyn siirto valtiolle).

- **kuntavaalien ja valtuuston toimikauden alkamisen ajankohdan muuttamisesta (15 §)**

Vaalit olisivat huhtikuussa ja valtuusto aloittaisi kesäkuussa.

Valtuuston toimikauden aikaistaminen on valtuustokauden ensimmäisen talousarvion valmistelun ja siitä päättämisen näkökulmasta perusteltu, mutta sotkee tilinpäätöksen käsittelyä. Se pistää myös vipinää hallituksen ja muiden toimielinten valintaan ja ne joutuvat ensimmäisinä asioinaan talousarviovalmisteluun.

- valtuuston kokoa koskevasta sääntelystä (16 §)

Esitys antaa kunnalle mahdollisuuden päättää valtuuston koosta. Nykyinenkin järjestelmä on toimiva.

- osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä vaikuttamistoimielimiä kuten nuorisovaltuustoa koskevista ehdotuksista (5 luku);

Kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen kannatettavaa ja on hyvä, että nuorisokin saa oman "lakisääteisen" elimensä. Mutta pienen kunnan näkökulmasta toivon, että velvoitetta perustaa uusia toimielimiä ei tästä enää lisätä.

- kunnan toimielinorganisaation ja johtamisen vaihtoehtoisista organisointitavoista (31, 34 ja 38 §)

Ok. Lakiesitys antaa kunnalle mahdollisuuden valita kunnalle itselleen sopivan organisointitavan

- alueellisia toimielimiä koskevista ehdotuksista (37 §)

Ei kommentoitavaa

- kuntastrategiasta (39 §)

Kuntastrategian merkityksen korostaminen ja "lakisäättäistäminen" on hyvä asia.

- kunnanhallituksen ja kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävistä (40 ja 41 §)

Selkeät tehtävät.

- johtajasopimuksesta (43 §)

Ei huomautettavaa

- omistajaohjausta ja kuntakonsernin johtamista koskevista ehdotuksista (6 §, 47 -49 §)

Esityksessä on hyvää, että sillä tuetaan kunnan omistajaohjausta ja selkeytetään, että kuntastrategian mukainen kunnan kokonaisuus on keskeistä myös tytäryhteisön toiminnassa. Yhtiöiden hallitusten jäsenet tulee olla talouden ja yhtiön toimialan asiantuntijoita.

- kuntien yhteistoimintaa koskevista ehdotuksista (8 luku)

Ei kommentoitavaa

- luottamushenkilöiden vaalikelpoisuuteen ehdotetuista muutoksista, erityisesti kunnan-hallituksen osalta tytäryhteisöjen hallituksen jäseniä ja puheenjohtajistoa koskevista ehdotuksista (74 § 1 ja 4 mom.)

Vaalikelpoisuutta koskevien säännösten täsmentäminen ovat hyvin perusteltua.

- päätoimisen ja osa-aikaisen luottamushenkilön asemaa ja luottamushenkilön oikeutta saada vapaata työstään koskevista ehdotuksista (81 ja 82 §)

Ei kommentoitavaa

- sidonnaisuuksien ilmoittamisesta (85 §)

Sidonnaisuuksista ilmoittaminen ja sidonnaisuusrekisterin ylläpitäminen lisää omalta osaltaan hallinnon avoimuutta, luotettavuutta ja uskottavuutta.

- kunnallisen puoluerahoituksen läpinäkyvyyttä koskevista ehdotuksista (19 § 2 mom. ja 83 § 3 mom.)

Ei huomautettavaa

- otto-oikeuden rajaamisesta kunnanhallitukselle (93 §)

Esitys on perusteltu. Se yksinkertaistaa otto-oikeuden sääntelyä ja käyttöä ja korostaa kunnanhallituksen asemaa toiminnasta ja taloudesta vastaavana kunnan toimielimenä.

- toimielinten sähköisiä päätöksentekotapoja koskevista ehdotuksista (99 - 101 §) sekä kunnan ilmoitusten, kunnan toimintaa koskevien tietojen ja pöytäkirjojen julkaisemisesta tietoverkossa (109 ja 110 §, 141 §)

Perusteltu esitys. Tämä on tätä päivää.

- alijäämän kattamisvelvollisuudesta määräajassa ja alijäämän kattamisvelvollisuuden ulottamisesta kuntayhtymiin (111 §)

Säännös selkeyttää nykytilannetta. Määräaika alijäämien kattamiseen on riittävä. Velvollisuuden ulottaminen kuntayhtymiin on perusteltua.

Kattamisvelvoitetta tulee kuitenkin peilata vielä uuden sotelain kanssa. Sotealueet ja suurin osa(?) palvelujen tuottajista tulevat olemaan kuntayhtymiä. Rahoitus tulee kunnilta painotetulla kapitaatiolla laskettuna. Kuntiin ei tule lisälaskuja.

-erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan ja kuntayhtymän arviointi-menettelyistä (119 ja 120 §)

Esitys on linjassa alijäämän kattamisvelvoitteen kanssa. Kriisikuntakriteerien laskeminen konsernitilinpäätöksen luvuista on perusteltua.

- tarkastuslautakuntaa koskevista ehdotuksista (122 §)

Säätelyssä korostuu perustellusti tarkastuslautakunnan tehtävä tavoitteiden saavuttamisen ja tuloksellisuuden arvioinnissa. Esityksen perusteluissa todetaan, että lautakunnalle ei kuulu operatiivisen toiminnan arviointi eikä päivän politiikka.

Vaikka lakiesityksen keskeinen sisältö on konserniajattelun korostaminen, niin tarkastuslautakunnan osalta toiminta ja epäselväksi ja ohueksi. Perusteluissa kerrotaan vain toimitusjohtajien kuulemisesta ja mahdollisesta yhtiöiden tilintarkastuksen kilpailutuksen valmistelusta.

- tilintarkastuksesta (123 §)

Ok

- tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajien tietojensaantioikeudesta (125 §)

Ok

- kunnan toimintaa markkinoilla koskevista ehdotuksista kuten kunnan myöntämien lainojen, takausten sekä vakuuksien rajoittamisesta, kunnan kiinteistön luovutuksesta ja julkisen palvelun velvoitteesta (15 luku) sekä

Ei huomautettavaa. Esitykseen on kirjoitettu auki nykyiset Eu-, valtiontuki ym. säädökset.

- lakiluonnoksen rakenteesta ja siirtymäsäännöksistä.

On hyvä, että laki päivitetään nykyaikaan.

Kaustisen kunnanhallitus

Arto Alpia
kunnanjohtaja

Tellervo Pakkala
talousjohtaja